

cb
Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
D
98

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

Sortimentsproef bij Fresia 1955-1956.

door:

T. DIJKHUIZEN

A. V.D. NES

Naaldwijk, 1970

A
06
D
98

062:07

35

Stamboek no.

3958

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS
TE NAALDWIJK.

Sortimentsproef bij fresia 1955-1956.

De proefnemers,
T. Dijkhuizen en
A.G.A.v.d. Nes.

Naaldwijk, september 1970.
B. No. 311/1970.

227375

Sortimentsproef bij Freesia (1955 - 1956).

Inleiding.

Het in de handel zijnde sortiment knolfresia's bestaat momenteel uit een dertigtal rassen waarvan slechts een klein gedeelte op grote schaal wordt gekweekt. Deze proef werd voornamelijk opgezet om de eigenschappen van de verschillende rassen beter te leren kennen.

Opzet.

De volgende rassen werden in de proef opgenomen:

<u>Obj.</u>	<u>Ras</u>	<u>kleur</u>	<u>geleverd door:</u>
1	White Giant	wit	Fa.L.Lievaart, Naaldwijk
2	Snow Queen	wit	Proefstation, Naaldwijk
3	Snow White	wit	Fa.W.Scheffers en Zn.Naaldwijk
4	Snow Storm	wit	Fa.W.Scheffers en Zn.Naaldwijk
5	White Madonna	wit	Proefstation Naaldwijk
6	Prinses Irene	wit	Fa.L.Lievaart, Naaldwijk
7	Golden Yellow	geel	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
8	King of the Yellow	geel	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
9	Glorious Victory	geel	G.C.v.Meeuwen en Zn, Heemstede
10	Buttercup	geel	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
11	Caro Carlee	geel	Proefstation Naaldwijk
12.	Louis d'Or	geel	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
13	Primrose	rose	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
14	Early Queen	rose	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
15	Pink Giant	rose	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
16	No. 8	rose-rood	Fa.L.Lievaart, Naaldwijk
17	No. 5	rose-rood	Fa.L.Lievaart, Naaldwijk
18	Apotheose	lila-rose	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
19	Smiles	lila-rose	Fa.W.Scheffers en Zn., Naaldwijk
20	Marion	lichtblauw	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
21	Saffier	lila-blauw	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
22	Blauwe Meeuw	blauw	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede
23	Blauwe Wimpel	blauw	G.C.v.Meeuwen en Zn., Heemstede

Per ras werden 100 knollen gebruikt, alleen van het ras Snow Storm waren 200 knollen aanwezig. Al het plantmateriaal onderging gedurende 12 weken een basisbehandeling bij 27°C. Deze behandeling werd uitgevoerd in de bewaarruimte van de Groenteveiling te Poeldijk. Het materiaal werd uitgeplant op 1 september 1955 in een druivenserre van het Proefstation te Naaldwijk. Het planten vond plaats op een bed ter breedte van 1 m, de plantafstand bedroeg 10 x 10 cm, de plantdiepte ca. 3 cm. Na het planten werd het bed met een dunne laag turfmoalm afgedekt. De proef werd uitgevoerd in enkelvoud.

Methode van onderzoek.

Tijdens de teelt werd een aantal waarnemingen verricht. Deze hadden betrekking op de temperatuur van lucht en grond, de opkomst, het begin verloop en einde van de oogst, de blad- en stengellengte, het aantal zijstengels, het aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels en de houdbaarheid van de afgesneden bloemstengels op water.

Verloop van de proef.

Er deden zich tijdens deze proef geen bijzondere moeilijkheden voor. Alleen bleken op het moment waarop dit verslag werd geschreven de gegevens verkregen bij de dagelijkse temperatuurwaarnemingen onvindbaar te zijn.

Resultaten.

De bespreking van de resultaten is bij deze proef gebaseerd op een enkele reeks cijfers. De onderdelen van deze proef worden evenals bij de voorgaande fresia-proeven in een vaste volgorde besproken. In verband met het eigen karakter van sortimentsproeven worden de rassen bij ieder onderdeel in drie groepen A, B, C verdeeld al naargelang de gevonden waarden hoger, gelijk aan of lager zijn dan de gemiddelde waarden.

De opkomst

Aantal dagen tussen de plantdatum en datum van 90% opkomst.

A		B		C	
<u>25,0 - 26,8</u>		<u>26,9 - 29,1</u>		<u>29,2 - 32,0</u>	
2. Snow Queen	25	3. Snow White	27	1. White Giant	31
4. Snow Storm	26	9. Glor.Victory	27	6. Pr.Irene	31
5. White Madonna	25	13. Primrose	27	11. Caro Carlee	31
7. Golden Yellow	25	14. Early Queen	27	12. Louis d'Or	31
8. King O/t Yellow	25	17. No. 5	29	15. Pink Giant	32
10. Buttercup	25	19. Smiles	29	18. Apotheose	31
16. No. 8	25	22. Blauwe Meeuw	29		
20. Marion	26				
21. Saffier	26				
23. Blauwe Wimpel	25				

Het verschil in opkomst tussen de rassen was niet groot. Tien van de rassen vertoonden een snellere - 6 rassen een langzamere opkomst dan die van groep B.

Lengte van de bladeren en de bloemstengels

Lengte van de bladeren in cm.

A		B		C	
<u>81,5 - 67,6</u>		<u>67,5 - 55,9</u>		<u>55,8 - 45,0</u>	
2. Snow Queen	70	1. White Giant	58	6. Prinses Irene	50
3. Snow White	68	4. Snow Storm	57	11. Caro Carlee	45
5. White Madonna	70	10. Buttercup	60	12. Louis d'Or	55
7. Golden Yellow	80	17. No. 5	65	13. Primrose	45
8. King o/t Yellow	75	18. Apotheose	60	14. Early Queen	50
9. Glor.Victory	75	22. Blauwe Meeuw	65	19. Smiles	45
15. Pink Giant	70			20. Marion	45
16. No. 8	80			23. Blauwe Wimpel	50
21. Saffier	70				

Het verschil in bladlengte tussen de rassen was aanzienlijk. Bij 9 rassen was de bladlengte groot, bij 6 rassen matig en bij 8 rassen kort.

Lengte van de bloemstengels in cm

A		B		C	
<u>100,0 - 81,5</u>		<u>81,4 - 66,6</u>		<u>66,5 - 55,0</u>	
7. Golden Yellow	90	1. White Giant	68	4. Snow Storm	60
16. No. 8	100	2. Snow Queen	75	6. Prinses Irene	65
17. No. 5	85	3. Snow White	74	7. King o/t Yellow	65
		5. White Madonna	70	11. Caro Carlee	58
		9. Glor.Victory	80	13. Primrose	65
		10. Buttercup	70	14. Early Queen	55
		12. Louis d'Or	67	19. Smiles	60
		15. Pink Giant	75		
		18. Apotheose	75		
		20. Marion	70		
		21. Saffier	80		
		22. Blauwe Meeuw	75		
		23. Blauwe Wimpel	80		

Ook het verschil in stengellengte was groot. Drie van de rassen hadden lange tot zeer lange stengels, 13 rassen hadden matig lange stengels en 7 rassen hadden korte stengels-.

Oogstgegevens

De bloeiwijzen werden geoogst toen de eerste bloem van de zogenaamde kam zich had geopend. Op elke oogstdatum werd per ras het aantal geoogste bloeiwijzen per objekt genoteerd. Hieruit werd de gemiddelde oogstdatum berekend. Evenals bij de overige fresia-proeven worden de 1^e oogstdatum en de gemiddelde oogstdatum aangegeven in het aantal dagen vanaf het moment waarop het 1^e objekt, dat is in dit geval het 1^e ras, begon te bloeien.

Begin van de oogst (0 : 4 februari 1956)

A		B		C	
<u>0,0 - 5,0</u>		<u>5,1 - 11,0</u>		<u>11,1 - 18,0</u>	
3. Snow White	5	2. Snow Queen	9	1. White Giant	18
4. Snow Storm	5	9. Glor.Victory	9	6. Prinses Irene	13
5. White Madonna	0	11. Caro Carlee	9	13. Primrose	13
7. Golden Yellow	4	21. Saffier	7	15. Pink Giant	13
8. King o/t Yellow	5			16. No.8	18
10. Buttercup	0			17. No. 5	13
12. Louis d'Or	0			22. Blauwe Meeuw	13
14. Early Queen	0				
18. Apotheose	5				
19. Smiles	4				
20. Marion	4				
23. Blauwe Wimpel	5				

Het begin van de oogst begon bij de vroegste rassen eerder dan bij de latere rassen. Bij 12 van de 23 rassen begon de oogst vroeg, bij 4 rassen matig vroeg en bij 7 rassen laat.

<u>Gemiddelde oogstdatum</u>		(0 : 10 februari 1956)			
<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
<u>0,0 - 4,6</u>		<u>4,7 - 9,9</u>		<u>10,0 - 16,0</u>	
5. White Madonna	4	2. Snow Queen	9	1. White Giant	16
7. Golden Yellow	5	3. Snow White	6	6. Prinses Irene	10
10. Buttercup	0	4. Snow Storm	9	13. Primrose	12
12. Louis d'Or	0	8. King o/t Yellow	3	16. No.8	12
14. Early Queen	2	9. Glor.Victory	8	17. No. 5	10
19. Smiles	2	11. Caro Carlee	6	22. Blauwe Meeuw	11
		15. Pink Giant	9		
		18. Apotheose	5		
		20. Marion	5		
		21. Saffier	8		
		23. Blauwe Wimpel	6		

De gemiddelde oogstdatum viel bij de vroegste rassen 16 dagen eerder dan bij de latere rassen. Bij 6 rassen viel de gemiddelde oogstdatum vroeg. Bij 11 rassen matig vroeg en bij 6 rassen laat.

Oogstduur in dagen

A		B		C	
<u>4,0 - 10,5</u>		<u>10,6 - 18,2</u>		<u>18,3 - 27,0</u>	
2. Snow Queen	9	3. Snow White	14	1. White Giant	20
4. Snow Storm	4	7. Golden Yellow	15	5. White Madonna	19
6. Prinsee Irene	5	8. King o/t Yellow	13	10. Buttercup	19
9. Glor. Victory	10	12. Louis d'Or	13	14. Early Queen	27
11. Caro Carlee	9	13. Primrose	15	16. No. 8	20
15. Pink Giant	6	18. Apotheose	13	20. Marion	24
17. No. 5	6	19. Smiles	15		
		21. Saffier	12		
		22. Blauwe Meeuw	15		
		23. Blauwe Wimpel	14		

De oogstduur varieerde van 4 tot 27 dagen. Van 7 rassen was de oogstduur zeer kort, van 10 rassen ^{kort} en van 6 rassen matig lang.

Aantal zijstengels en aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels

Aantal zijstengels

A		B		C	
<u>2,3 - 2,1</u>		<u>2,0 - 1,7</u>		<u>1,6 - 1,3</u>	
10. Buttercup	2,2	2. Snow Queen	1,7	1. White Giant	1,6
11. Caro Carlee	2,2	3. Snow White	1,7	5. White Madonna	1,6
18. Apotheose	2,3	4. Snow Storm	2,0	6. Prinsee Irene	1,3
20. Marion	2,2	9. Glor. Victory	1,8	7. Golden Yellow	1,3
		12. Louis d'Or	1,9	8. King o/t "	1,3
		15. Pink Giant	1,8	13. Primrose	1,4
		16. No. 8	2,0	14. Early Queen	1,4
		17. No. 5	1,8	22. Blauwe Meeuw	1,6
		19. Smiles	1,8		
		21. Saffier	1,7		
		23. Blauwe Wimpel	1,8		

Het aantal zijstengels varieerde van 1,3 tot 2,3 stuks. Bij 4 rassen was het aantal zijstengels hoog, bij 11 rassen matig hoog en bij 8 rassen laag.

Aantal bloemen aan de hoofdstengel

A		B		C	
<u>11,2 - 9,2</u>		<u>9,1 - 7,4</u>		<u>7,3 - 6,0</u>	
9. Glor.Victory	9,2	5. White Madonna	8,7	1. White Giant	7,
15. Pink Giant	11,2	10. Buttercup	8,2	2. Snow Queen	7,
21. Saffier	9,6	11. Caro Carlee	8,0	3. Snow White	6,
		12. Louis d'Or	8,0	4. Snow Storm	7,
		13. Primrose	7,7	6. Prinses Irene	6,
		16. No. 8	8,6	7. Golden Yellow	6,
		17. No. 5	8,6	8. King o/t Yellow	6,
		18. Apotheose	8,3	14. Early Queen	6,
		19. Smiles	8,1		
		20. Marion	8,7		
		22. Blaauwe Meeuw	7,7		
		23. Blaauwe Wimpel	8,3		

Het aantal bloemen aan de hoofdstengel varieerde van 6,0 tot 11,2. Van de 23 rassen was bij 3 rassen het aantal bloemen hoog, bij 12 rassen matig hoog en bij 8 rassen laag.

Aantal bloemen aan de zijstengels

A		B		C	
<u>6,8 - 6,0</u>		<u>5,9 - 5,1</u>		<u>4,9 - 3,9</u>	
5. White Madonna	6,3	2. Snow Queen	5,2	1. White Giant	4
10. Buttercup	6,8	4. Snow Storm	5,2	3. Snow White	4
11. Caro Carlee	6,0	9. Glor Victory	5,4	6. Prinses Irene	4
15. Pink Giant	6,8	12. Louis d'Or	5,4	7. Golden Yellow	4
17. No. 5	6,0	13. Primrose	5,7	8. King o/t Yellow	3
18. Apotheose	6,6	19. Smiles	5,7	14. Early Queen	3
20. Marion	6,5	22. Blaauwe Meeuw	5,3	16. No. 8	4
21. Saffier	6,5				
23. Blaauwe Wimpel	6,0				

Het aantal bloemen aan de zijstengels varieerde van 3,9 tot 6,8. Bij 9 rassen was het aantal bloemen hoog, bij 7 rassen matig en bij 7 rassen laag.

De houdbaarheid

De snelheid waarmee de bloei verliep, bij plaatsing van 10 stengels per ras in een matig verwarmde ruimte, wordt uitgedrukt in het aantal uitgebloeide bloemen per dag.

A		B		C	
<u>0,54 - 0,70</u>		<u>0,71 - 0,84</u>		<u>0,85 - 0,95</u>	
1. White Giant	0,70	2. Snow Queen	0,72	6. Prinses Irene	0,87
3. Snow White	0,68	4. Snow Storm	0,82	18. Apothecose	0,95
10. Buttercup	0,63	5. White Madonna	0,74		
12. Louis d'Or	0,54	8. King o/t Yellow	0,84		
17. No. 5	0,66	9. Glor. Victory	0,71		
19. Smiles	0,69	11. Caro Carlee	0,76		
20. Marion	0,68	13. Primrose	0,76		
22. Blauwe Meeuw	0,70	14. Early Queen	0,72		

Van de 22 rassen, waarbij de houdbaarheid werd nagegaan verliep de bloei bij 8 rassen langzaam, bij 12 rassen matig snel en bij 2 rassen snel. Hoewel dit deel van het onderzoek een vrij goed beeld van de houdbaarheid geeft is dit in feite niet voldoende om een indruk van de sierwaarde te verkrijgen. Belangrijke punten als bloemkleur, verkleuring gelijkmatigheid van het bloeiverloop, aantal bloemen dat gelijktijdig open is en al dan niet goed opengaan van de laatste bloemen van de bloeiwijze kwamen bij dit onderzoek niet of nauwelijks aan de orde.

Overzicht

In onderstaande overzicht zijn de rassen op de belangrijkste punten met elkaar vergeleken. In de kolom waardering wordt A als gunstig, B als matig en C als ongunstig beschouwd. De laatste kolom geeft een waarderingcijfer dat werd verkregen door aan de letters A, B, en C een waarde van respectievelijk 3, 2 en 1 punt toe te kennen. Het blijkt dat enkele oudere rassen in vergelijking met nieuwere rassen nog goed meekunnen, andere daarentegen op bepaalde punten achterblijven. Overigens wordt de gebruikswaarde van een fnesia-ras door vele factoren bepaald waarvan er maar een betrekkelijk klein aantal door cijfers is weer te geven.

Overzicht

Object	Ras	Lengte van de bloem-	Gemid- delde oogst- datum	Aantal zijsten- gels	Aantal bloemen aan de hoofd- sten- gel	Waar- dering
1.	White Giant	B	C	C	C	5
2.	Snow Queen	B	B	B	C	7
3.	Snow White	B	B	B	C	7
4.	Snow Storm	C	B	B	C	6
5.	White Madonna	B	A	C	B	8
6.	Princess Irene	C	B	C	C	5
7.	Golden Yellow	A	B	C	C	7
8.	King of the Yellow	C	Q	C	C	6
9.	Glorious Victory	B	B	B	A	9
10.	Buttercup	B	A	A	B	10
11.	Caro Carlee	C	B	A	B	8
12.	Louis d'Or	B	A	B	B	9
13.	Primrose	C	B	C	B	6
14.	Early Queen	C	A	C	C	6
15.	Pink Giant	B	B	B	A	9
16.	No. 8	A	C	B	B	8
17.	No. 5	A	C	B	B	8
18.	Apotheose	B	B	A	B	9
19.	Smiles	C	A	B	B	8
20.	Marion	B	B	A	B	9
21.	Saffier	B	B	B	A	9
22.	Blauwe Meeuw	B	C	C	B	6
23.	Blauwe Wimpel	B	B	B	B	8

Samenvatting

Een 23-tal rassen werd op gelijke wijze behandeld en vervolgens onder gelijke omstandigheden voortgekweekt. Deze rassen werden tijdens de groei en de bloei op een aantal punten vergeleken. Bovenstaand beknopt overzicht geeft aan de hand van de gegeven waarderingen een indruk van de geschiktheid van de betreffende rassen voor de gevolgde teeltwijze.

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS TE NAALDWIJK

Proefschema betreffende de sortimentsproef bij Freesia. 1955 - 1956.

Doel Vergelijking van een aantal in de handel zijnde Freesia-rassen, met betrekking tot de bloeitijd, de kwaliteit en de houdbaarheid van de bloemen en de opbrengst.

Opzet De volgende rassen zijn in deze proef opgenomen :

<u>No.</u>	<u>Ras:</u>	<u>Kleur</u>	<u>Geleverd door :</u>
1.	White Giant	wit	Firma Lievaart, Naaldwijk
2.	Snow Queen	wit	Proefstation Naaldwijk
3.	Snow White	wit	Firma Scheffers en Zn., Naaldwijk
4.	Snow Storm	wit	Firma Scheffers en Zn., Naaldwijk
5.	White Madonna	wit	Proefstation Naaldwijk
6.	Prinses Irene	wit	Firma L.Lievaart, Naaldwijk
7.	Golden Yellow	geel	firma W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
8.	King of the Yellow	geel	firma W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
9.	Glorious Victory	geel	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
10.	Buttercup	geel	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
11.	Caro Carlee	geel	Proefstation Naaldwijk
12.	Louis d'Or	geel	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
13.	Primrose	rose	Firma W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
14.	Early Queen	rose	Firma W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
15.	Pink Giant	rose	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
16.	No. 8		Firma L.Lievaart, Naaldwijk
17.	No. 5		Firma L.Lievaart, Naaldwijk
18.	Apotheose	lila-rose	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
19.	Smiles	lila-rose	Fa. W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
20.	Marion	lichtblauw	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
21.	Saffier	lila-blauw	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
22.	Blauwe Meeuw	blauw	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede
23.	Blauwe Wimpel	blauw	G.C.v.Meeuwen & Zn., Heemstede

De proef wordt in enkelvoud uitgevoerd.

Aantal knollen per partij 100; Snow Storm 200. Alle partijen hebben gedurende tenminste 12 weken een warmtebehandeling ondergaan (temperatuur $\pm 27^{\circ}\text{C}$). Uitgeplant wordt op 1 september 1955.

Breedte van het bed : 1 m.

Plantafstand 10 x 10 cm. Plantdiepte : 3 cm.

Tuinwerkzaamheden

J. Menheer

1. Plantklaarmaken van de grond
2. Normale cultuurmaatregelen (planten, gieten, steunen, enz.) toepassen.
3. Ziekten bestrijden.

Laboratoriumwerkzaamheden

Setty Lensing

1. Zorgen voor etikettering.
2. Data noteren van de opkomst van 10% en 90% van de spruiten.
3. Bij het oogsten aantal bloemen per kam, aantal zijstengels en lengte van het gewas van 50 planten per groep noteren.
4. Data, waarop de belangrijkste cultuurmaatregelen worden uitgevoerd, noteren.
5. Gedurende de bloeitijd 2 x houdbaarheid bepalen van 5 stengels per groep.

De proefnemers :

Kas III

[illegible]